

Praktyczny biuletyn dla sędziów

Dominik Bednarski

SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO W GRUDZIĄDZU

Zawarcie ugody sądowej na posiedzeniu zdalnym – uwagi po zmianach k.p.c. obowiązujących od 14 marca 2024 r.

Podobno Filip Macedoński zwrócił się do władz spartańskich z ultimatum o takiej mniej więcej treści: „Jeśli wejdę do Sparty, zrównam ją z ziemią”. „Jeśli” – odpowiedziała mu spartańska Rada Eforów¹.

Sparta była największym miastem historycznej Lakonii. Zatem autor niniejszego artykułu postara się wypowiedzieć krótko i na temat.

Ustawodawca zdecydował się „dokodyfikować” instytucję zdalnego posiedzenia w postępowaniu cywilnym, co nastąpiło w § 2–9 art. 151 k.p.c. Nowela obowiązuje od 14 marca 2024 r.² W zakresie omawianej tematyki najbardziej interesuje nas § 7. Czytamy tam, że czynności procesowe dokonane w trakcie posiedzenia zdalnego przez strony i innych uczestników przebywających poza salą sądu prowadzącego postępowanie są skuteczne, chyba że ustawa wymaga ich dokonania w formie pisemnej. Niezmieniony pozostał art. 223 § 1 zd. 2 i 3 k.p.c., zgodnie z którym ośnowę ugody zawartej przed sądem wciąga się do protokołu rozprawy albo zamieszcza w odrębnym dokumencie stanowiącym część

protokołu i stwierdza podpisami stron. Niemożność podpisania ugody sąd stwierdza w protokole.

Kanonu nie podważono. Ugoda sądowa wymaga podpisania na posiedzeniu. Takie też stanowisko prezentują komentatorzy k.p.c.³

Ajak sytuacja przedstawiała się dotychczas – tj. w czasach pandemii i zaraz po? Praktyki w zakresie zawierania ugód zdalnych bywały rozmaite. Oczywiście w tych sądach, których sędziowie w ogóle je dopuszczali. Dominowały dwa podejścia.

Niektórzy – z powołaniem się na art. 223 § 1 zd. 2 i 3 k.p.c. – przyjmowali, że zawarcie ugody na posiedzeniu zdalnym jest skuteczne, a niemożność jej podpisania sąd stwierdza w protokole. Inni pozostawiali dokument ugody do podpisania w trybie obiegowym poprzez złożenie pisma do sekretariatu, w którym strony, w odpowiednio określonym terminie, miały opatrzyć go swoimi podpisami czy też zarządzali podpisywanie dwóch odrębnych dokumentów obejmujących ugodę sądową, wydrukowanych i dostarczonych do sądu niezależnie przez każdą ze stron. Obecna treść art. 151 § 7 k.p.c. wydaje się wykluczać powyższe praktyki. Skoro ugoda sądowa wymaga formy pisemnej, to jej zawarcie na posiedzeniu zdalnym nie jest dopuszczalne⁴.

Postulowano wyraźne i jednoznaczne uregulowanie tego zagadnienia. Czyniło to zarówno środowisko sędziowskie, jak i adwokatura⁵.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ N. Davies, Europa, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008, s. 165.

² Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860).

³ Zob.: A. Zieliński, K. Flaga-Gieruszewska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, 2024, wyd. 12, komentarz do art. 223 k.p.c., teza 12; E. Marszałkowska-Krześ, I. Gil (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, 2024, wyd. 34, komentarz do art. 223 k.p.c., teza 8; P. Rylski (red.), A. Olaś (red. cz. III), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, 2023, wyd. 2, komentarz do art. 223 k.p.c., część III, tezy 20–21; T. Szanciło (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–458(16)*, t. 1, wyd. 2, 2023, komentarz do art. 223 k.p.c., teza 7; A. Góra-Błaszczkowska (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Tom IA. Komentarz. Art. 1–424(12)*, wyd. 3, 2020, komentarz do art. 223 k.p.c., teza 6.

⁴ Zob.: J. Gołaczyński, A. Zalesińska (red.), *E-Sąd, E-doręczenia, rozprawy zdalne, systemy teleinformatyczne w sądownictwie. Komentarz praktyczny*, rozdz. 5, pkt 4.6, Legalis.

⁵ Vide: I. Gil, *Uwagi zgłoszone przez sędziów – III. Zmiany KPC – wprowadzone ustawą z 7.7.2023 r. [ZmKPCU23(2)] (Dodatek do nr 3/2024)*, MOP 2024, nr 3, s. 97 oraz pismo Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 24 listopada 2022 r., NRA.02-PR.45.2022, https://www.adwokatura.pl/admin/wgrane_pliki/file-20221124-pismo-do-centrum-kompetencji-i-informatyzacji-sadownictwa-uwagi-dot-rozpraw-zdalnych-35986.pdf.

dr Grzegorz Kamieński

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH ANGELUSA SILESIIUSA
W WAŁBRZYCHU, RADCA PRAWNY

Wynagrodzenie pełnomocnika strony z wyboru a ustanowionego w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej

Wprowadzenie

Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z dnia 29 listopada 2023 r., III OZ 582/23¹ orzekł, że niedopuszczalne jest różnicowanie wynagrodzenia za te same czynności profesjonalnych pełnomocników w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków w zależności od tego, czy pełnomocnik został ustanowiony z wyboru, czy też w ramach prawa pomocy. Przywołane orzeczenie porusza niezwykle istotne kwestie z punktu widzenia praktyki sądowej, albowiem po raz kolejny podkreślono niedopuszczalność różnicowania wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika za te same czynności.

Wynagrodzenie pełnomocnika

W przywołanym orzeczeniu NSA wskazał, że w demokratycznym państwie prawa, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej niedopuszczalna jest sytuacja, w której zasady określone w przepisach o opłatach za czynności adwokatów, radców prawnych, doradców podatkowych albo rzeczników patentowych w zakresie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej oraz zwrotu niezbędnych i udokumentowanych wydatków różnicują wynagrodzenie pełnomocnika strony za te same czynności, w zależności od tego czy został on ustanowiony z wyboru, czy też w ramach prawa pomocy.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że stawki wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników są niejednolicie określone w Rozporządzeniu Ministra

Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu² oraz Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie³, czy też rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych⁴.

Kwestie powyższe były już przedmiotem wielu rozstrzygnięć, wskazujących na ich niezgodność z przepisami wyższego rzędu⁵.

Należy się zgodzić z poglądem, że w uzasadnieniu do projektu z 4 czerwca 2016 r. rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu Minister Sprawiedliwości nie przedstawił przekonujących motywów, którymi się kierował przy określeniu w nim stawek adwokackich – przeciwnie, wyłącznie poprzestał tylko na krytyce poprzedniego kierownictwa resortu i krótkim zreferowaniu treści projektowanych przepisów⁶, jak również w ogóle nie odniósł się do krytycznych uwag dotyczących rozporządzenia z 2016 r. przedstawionych w stanowisku Naczelnej Rady Adwokackiej, przedłożonym mu wraz z pismem Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej z 4 lipca 2016 r.⁷

W wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19, OTK-A 2020/13, trafnie dostrzeżono, że w sprawach wymagających profesjonalnej wiedzy prawnej prawidłowe wykonywanie obowiązków przez adwokata/radcę prawnego (niezależnie od tego, czy jest to pełnomocnik lub obrońca z wyboru czy z urzędu) wymaga niejednokrotnie dużego nakładu pracy. Poza ściśle określonymi w prawie przypadkami, profesjonalny pełnomocnik nie może uchylić się od wykonania zleconych mu obowiązków jako pełnomocnik lub obrońca z urzędu – w przeciwieństwie do pełnomocnika działającego jako pełnomocnik lub obrońca z wyboru, który może odmówić podjęcia się reprezentacji prawnej potencjalnego klienta.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ MoP 2024 nr 2, s 70.

² Dz.U. z 2016 r., poz. 1714.

³ Dz.U. z 2015 r., poz. 1800.

⁴ Dz.U. z 2015 r., poz. 1804.

⁵ Tak np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19, OTK-A 2020/13, oraz z dnia 20 grudnia 2022 r., SK 78/21, OTK-A 2023/20. Autor wskazuje, że powyższe wyroki należy uznać za niebyłe z uwagi na wadliwość składu orzekającego. Tak wprost: w postanowieniu składu siedmiu sędziów Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2023 roku (sygn. akt I KZP 5/23, Legalis nr 3027098), niemniej jednak podzielić należy zawartą w nich argumentację co do niedopuszczalności różnicowania wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników za te same czynności.

⁶ Zob. <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//517/s.12286707/12359945/12359946/dokument227177.pdf>, s. 12–15 (dostęp: 6.03.2024).

⁷ Zob. <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//517/12286707/12359945/12359948/dokument229708.pdf> (dostęp: 6.03.2024).

Marcin Uliasz

DOKTOR HABILITOWANY NAUK PRAWNYCH,
SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO LUBLIN-ZACHÓD W LUBLINIE

Czy komornik wyłączony przez sąd może wydać postanowienie o rozliczeniu kosztów i przekazaniu sprawy komornikowi wyznaczonemu przez sąd do dalszego prowadzenia postępowania?

Według art.763(2) § 6 k.p.c. w przypadku uwzględnienia wniosku o wyłączenie komornika, sąd wyznaczy innego komornika do dalszego prowadzenia postępowania, w miarę możliwości powierzając je komornikowi z tego samego rewiru, w którym ma siedzibę komornik wyłączony. W takim przypadku sąd może z urzędu uchylić w niezbędnym zakresie czynności dokonane po złożeniu wniosku.

Przepisy nie zawierają wyraźnej podstawy do rozliczenia kosztów przez wyłączzonego komornika ani do wydawania przez tego komornika postanowienia o przekazaniu sprawy. W praktyce jest to spotykane, a zwolennicy tego podejścia odwołują się m.in. do prze-

pisów dotyczących przekazania sprawy wskutek zbiegu egzekucji (por. art. 773(1) § 3 k.p.c.).

Jest to jednak praktyka niedopuszczalna. Komornik wyłączony przez sąd nie może wykonywać żadnych czynności w sprawie, a już tym bardziej nie wolno mu wydawać żadnych orzeczeń. Z samej istoty wyłączenia wynika zakaz wykonywania takich czynności. Jedyne czynności wyłączonego komornika, które można dopuścić, to działania o charakterze technicznym (np. przesłanie akt komornikowi wyznaczonemu albo przekazanie niewydanych jeszcze środków pieniężnych na rachunek wyznaczonego komornika).

Wydawanie postanowienia o przekazaniu sprawy komornikowi wyznaczonemu jest zresztą bezprzedmiotowe, gdyż umocowanie komornika wyznaczonego do dalszego prowadzenia postępowania wynika z orzeczenia sądu. Nie jest konieczne dodatkowe umocowanie w postaci postanowienia o przekazaniu sprawy komornikowi wyznaczonemu.

Na zadane pytanie należy zatem udzielić negatywnej odpowiedzi.

Więcej pytań i odpowiedzi
możesz zaobczyc [tutaj](#)

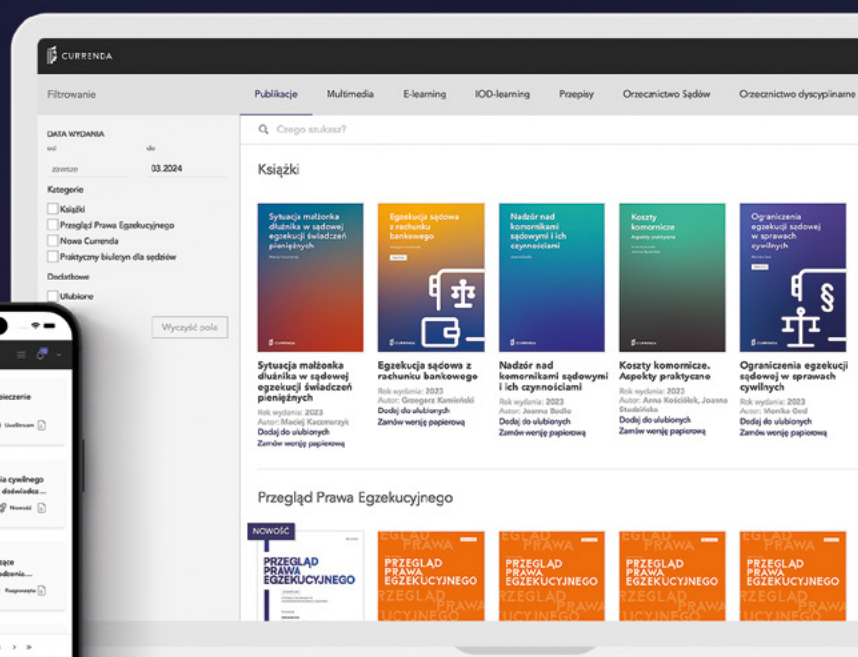
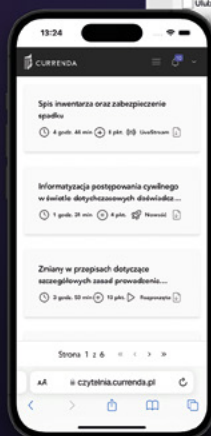

Czytelnia dla
Wymiaru Sprawiedliwości

Czytelnia Currendy

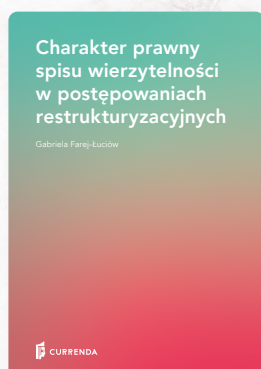
Tylko teraz każdy sąd może uzyskać
14-dniowy bezpłatny dostęp do Czytelni, aż dla 10 użytkowników!

Dowiedz się więcej

Literatura, która może się przydać sędziemu

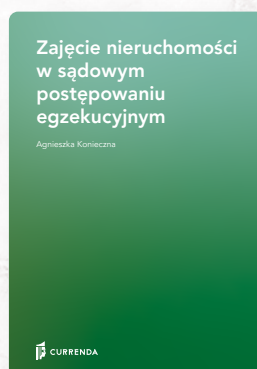
Zapraszamy Państwa do naszego sklepu: www.sklep.currenda.pl

Charakter prawny spisu wierzytelności w postępowaniach restrukturyzacyjnych

Autorka:
Gabriela Farej-Łuciów
Liczba stron: 462

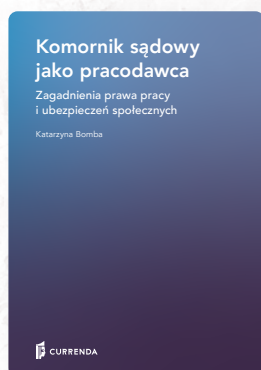
Monografia podejmuje istotny temat zarówno w znaczeniu praktycznym, jak i teoretycznym, dotyczący charakteru prawnego spisu wierzytelności. Jest to jedyne opracowanie monograficzne dotyczące tej tematyki. Spis wierzytelności to jeden z ważniejszych dokumentów sporządzanych w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Ze względu na dość niedawne uregulowania w ustawie z 2016 r. – Prawo restrukturyzacyjne oraz brak jakichkolwiek analiz zagadnienia przez przedstawicieli doktryny książkę należy uznać za niezwykle przydatną.

Zajęcie nieruchomości w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Autorka: Agnieszka Konieczna
Liczba stron: 314

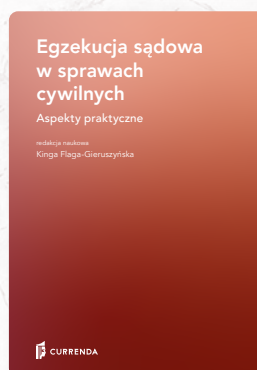
Monografia ta to wartościowe i kompleksowe opracowanie zawierające analizę aktualnych regulacji prawnych dotyczących zajęcia nieruchomości w związku z prowadzeniem przez komornika sądowego postępowania egzekucyjnego w celu wyegzekwowania należności pieniężnych. Zostały w niej omówione sposoby wszczęcia egzekucji z nieruchomości, a także czynności egzekucyjne podejmowane przez komornika. Przedstawiono również skutki zajęcia nieruchomości oraz problematykę przyłączenia się kolejnego wierzyciela do egzekucji z nieruchomości wraz ze skutkami powstałymi dla pozostałych wierzycieli, którzy skierowali egzekucję do nieruchomości dłużnika.

Komornik sądowy jako pracodawca – zagadnienia prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Autorka: Katarzyna Bomba
Liczba stron: 271

Zgodnie z postanowieniami ustawy o komornikach sądowych komornik, w ramach pełnionej służby, organizuje indywidualną kancelarię komorniczą. Kancelaria komornicza to zespół osób i środków materialnych służących do obsługi komornika w zakresie powierzonych mu zadań i czynności. Monografia ta stanowi kompleksowe opracowanie odnoszące się do praw i obowiązków komornika sądowego jako pracodawcy dla asesorów komorniczych oraz innych pracowników kancelarii komorniczej.

Egzekucja sądowa w sprawach cywilnych

Redakcja naukowa:
Kinga Flaga-Gieruszyńska
Liczba stron: 170

Monografia zawiera aktualne omówienie zasadniczych zagadnień związanych z egzekucją sądową, włączając w to przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, ale także unormowania zawarte w ustawie o komornikach sądowych i kosztach komorniczych. W monografii poruszono aspekty praktyczne i teoretyczne. Opracowanie zawiera ciekawe wypowiedzi doktrynalne, a z uwagi na swój wysoki poziom merytoryczny i aktualność (stan prawny) będzie stanowiło przydatną lekturę dla praktyków.

Nie otrzymujesz jeszcze naszego biuletynu? Zapisz się do newslettera: [kliknij tutaj](#)

Aby uzyskać dodatkowe informacje, zadzwoń: **+48 784 095 316**
lub wyślij wiadomość na wydawnictwo@currenda.pl